

**ЦӨМИЙН МАТЕРИАЛЫГ БИЕЧЛЭН ХАМГААЛАХ ТУХАЙ 1980 ОНЫ
КОНВЕНЦЫН 2005 ОНЫ НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТИЙГ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ
ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХТЭЙ ХОЛБОГДОН ГАРАХ
ЗАРДЛЫН ТООЦОО**

НЭГ.ҮНДЭСЛЭЛ

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн¹ 18 дугаар зүйлийн 18.1 дэх хэсэгт “хууль тогтоомжийн төслийг баталснаар тухайн хууль тогтоомжийн үйлчлэх хүрээнд хамрагдах иргэн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд үүсэх зардлын тооцог тухай бүр гаргаж, зардал, үр өгөөжийн харьцааг уг хуулийн 12.1.4-т заасан аргачлалын дагуу тодорхойлно” гэж заасны дагуу цөмийн аюулгүй ажиллагааны 1994 оны конвенцыг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг батлагдсанаар уг хуулийн үйлчлэх хүрээнд хамарагдах иргэн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд үүсэх зардлыг засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоо хийх аргачлал” /цаашид “аргачлал” гэх-/ыг баримтлан доорх зардлын тооцог хийв.

Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцог хийх шаардлага нь төслийн үр нөлөөг урьдчилан тандан судлах, хуулийг амжилттай хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийн хэмжээг тооцоолох болон холбогдох зардлын ачааллыг бууруулах боломж буй эсэхийг үнэлэх, санал боловсруулахад чиглэсэн.

Бүдүүвч 1.Хувилбар сонгох

Эх сурвалж: “Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоо хийх аргачлал”

Уг аргачлалын 1.5 дахь хэсэгт зардлын тооцог төрийн байгууллагад үүсэх гэсэн төрлөөр тооцохоор тусгаж, холбогдон гарах зардлыг бууруулах боломж байгаа эсэхийг судлан, санал боловсруулсан.

Хуулийн төсөлд тусгагдсан зорилтыг хэрэгжүүлэхэд гарах зардлыг аргачлалын

1.5 дахь хэсэгт заасан үндсэн оролцогч нэг бүрээр тооцоолон гаргав. Энэхүү тооцоололд дээрх аргачлалд тусгасны дагуу дор дурдсан нийтлэг зарчмыг баримталсан. Үүнд:

- ✓ Үүрэг гүйцэтгэхэд зарцуулах хугацааг тогтооход бодитой хандах;
- ✓ Аргачлалд заасан тооцоо хийх үе шатыг баримтлах.

Хуулийн төслийн зардлын тооцооллыг хийхдээ хуульд тусгагдсан чиг үүргийг гүйцэтгэхэд дээрхи зарчмуудыг алдагдуулахгүй байхыг зорьсон. Үндсэн оролцогчдод ногдох зардлыг одоогийн мөрдөгдөж байгаа хууль, тогтоомжийн зарим зүйл, заалтад нэмж туссан болон өөрчлөлт орсон тус бүрээр нь тооцон боловсруулсан.

Бодит тоон мэдээлэл болон харгалзах хугацааг авч ашиглах боломжгүй үед аргачлалын 4.4.2 дахь заалтуудыг тус тус үндэслэн тохиолдлын тоо, үйл ажиллагааны зардлыг адил төстэй ажил, үйлчилгээг байгаа эсэхийг судалж, бусад хуулийн тооцоолол болон холбогдох газраас мэдээллийг авч ашиглалаа.

ХОЁР.ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГАД ҮҮСЭХ ЗАРДАЛ

Төрийн байгууллагын зардал буюу улсын төсөвт үүсэх ачааллыг тооцохын тулд байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил, үйлчилгээг тодорхойлох, тухайн ажил үйлчилгээг гүйцэтгэхэд шаардагдах хүний нөөцийг тодорхойлж, түүнд шаардагдах зардлыг тооцож, дараах хувилбарыг гаргаж ирсэн.

Конвенцыг хэрэгжүүлэх төрийн захиргааны төв байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээнд цацраг идэвхт ашигт малтмал болон цөмийн энерги ашиглах, цөмийн технологи нэвтрүүлэх, цөмийн болон цацрагийн аюулгүй байдлыг хангахтай холбогдсон Монгол Улсын олон улсын гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавьж, илэрсэн зөрчлийг арилгуулах арга хэмжээ авах тухай чиг үүргийг тодорхойлсон байна.

Тухайн ажил үйлчилгээг гүйцэтгэх хүний нөөцийг одоо ажиллаж байгаа хүний нөөцийн боломжид тулгуурлан, ажил үйлчилгээг хийж гүйцэтгэх боломжтой гэж тооцсон.

Конвенцод нэгдэн орсноор 3 жилд нэг удаа зохион байгуулагдах хэлэлцэн тохиролцогч талуудын хуралд Монгол Улсаас төлөөлөгчид оролцох бөгөөд Австраи Улсад суугаа Байнгын төлөөлөгчийн газраас төлөөлөгчдийг оролцуулахаар тооцсон. Иймд энэ арга хэмжээтэй холбоотой зардал гарагчийг гэж тооцсон.

Иймд Цөмийн материалыг биечлэн хамгаалах тухай 1980 оны конвенцын 2005 оны нэмэлт, өөрчлөлтийг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой улсын төсөвт шинээр зардал бий болохгүй гэж дүгнэлээ.